

Beslut om ny skötselplan för naturreservatet Taxås i Älmhults kommun

Beslut

Länstyrelsen upphäver beslutet om naturreservatet Taxås daterat den 12 december 1994 med ärendenummer 231-4975-1989 (bilaga 1) i den del som avser skötselplanen.

Länstyrelsen fastställer bifogad skötselplan (bilaga 2) för reservatets långsiktiga vård.

Länstyrelsen beslutar att föreskriften C10 ska ha följande lydelse: elda utanför anvisad eldningsplats.

Skälen för beslutet

Skälen för beslutet är områdets prioriterade bevarandevärden; naturtyperna silikatgräsmarker (6270), nordlig ädellövskog (9020), näringsrik bokskog (9130) samt friluftsliv. Beslutet om ny skötselplan för området bedöms främja bevarandet av de utpekade värdena.

Naturreservatet har osedvanligt stora biologiska värden, framför allt givet dess relativt begränsade landyta. Mångfalden av naturmiljöer med ett rikt odlingslandskap, ädellövskogar, strandskogar med inslag av triviallöv, tall och gran, ostörda öar och näs samt ett skärgårdsliknande vattenområde ligger till grund för den stora mångfalden av arter. 88 rödlistade arter är noterade (se skötselplanen). Fågellivet är rikt.

I områdets ursprungliga skötselplan från 1994 anges att stora delar av reservatet ska skötas genom fri utveckling. Det innebär att det saknas möjligheter att genomföra skötselåtgärder för att gynna de naturvärden som reservatet avser att skydda. För att gynna de prioriterade bevarandevärdena behövs skötselåtgärder i form av att gran tas bort, att åtgärder för att öka mängden död ved genomförs, att större arealer betas samt att åtgärder för vilda bin genomförs.

Eftersom området med tiden fått allt fler besökare, vilket dessutom kan antas öka ytterligare eftersom reservatet står i begreppet att anknytas till en längre vandringsled, behöver ytterligare åtgärder för friluftslivet vidtas. För att kontrollera eldning av besökare i området behöver en eller flera eldningsplatser där det är tillåtet för besökare att göra upp eld

anläggas. Allt detta möjliggörs i och med att föreskrift C10 ändras och beslut om ny skötselplan för området fattas. Skötselåtgärderna specificeras närmare i skötselplanen.

Redogörelse för ärendet

Ärendets beredning

Naturreseptet bildades den 12 december 1994 genom beslut av Länsstyrelsen. De skötselåtgärder av engångskaraktär som angavs i den till beslutet bilagda skötselplanen, till exempel slutavverkning och självföryngring av fem granbestånd, har genomförts. Gran i den norra delen av området har blåst ned eller dött på rot vilket, tillsammans med planerade avverkningar som genomförts, har resulterat i att den gamla skötselplanen i nuläget bedömts som mindre ändamålsenlig. Länsstyrelsen har därför under 2022 bedömt att en ny skötselplan för området behöver tas fram.

Förslaget till beslut och skötselplan skickades den 2 mars 2023 till sakägare som förelades att komma in med eventuella erinringar. Myndigheter, ideella föreningar med flera har samtidigt lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget.

Synpunkter på förslaget till beslut

Älmhults kommun är positiv till att skötselplanen revideras för att stärka den biologiska mångfalden och för att möta de förändringar som har skett sedan den förra skötselplan antogs.

Skogsstyrelsen ser positivt på att naturvärdena i området skyddas långsiktigt enligt presenterat underlag och tillstyrker förslaget till ny skötselplan.

E.ON Energidistribution AB lämnar uppgifter om elanläggningar i området. Bolaget framför att skötselplanen inte får utgöra hinder för ändring eller underhåll av anläggningarna enligt gällande föreskrifter och standarder.

Kerstin Algéus, fastighetsägare i reservatet, har under ärendets handläggning lämnat uppgifter om området och framfört synpunkter på beslut och skötselplan som inarbetats i remissversionen. Under remissrundan har Algéus slutligen framfört att grillplatser inom området ska placeras i anslutning till sjön, att ett eventuellt torrdass inom området inte ska placeras vid parkeringen vid gårdsmiljön samt att sophämtning behöver anordnas på ett sätt som tillgodoser turisternas behov.

Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

Utifrån de synpunkter som framförts på beslut och skötselplan har ändringar och tillägg gjorts, i den mån de bedömts vara praktiskt genomförbara, rimliga i proportion till kostnaderna och förenliga med reservatets syfte.

Skötselplanen hindrar inte normalt underhåll av ledning och ledningsgata, akuta reparationsåtgärder på ledning samt borttagande eller ersättning av ledning. Träd som fallit eller grenar som kapats vid åtgärder ska lämnas i naturreservatet. Nyanläggning av mark- eller luftledning ska prövas enligt gällande lagstiftning i miljöbalken.

Grillplatser får anläggas där det är lämpligt med avseende på säkerhet, tillgänglighet och naturvärden. Placering ska samrådats med fastighetsägaren.

Torrpass får anläggas där det är lämpligt med avseende på tillgänglighet och naturvärden. Placering ska samrådats med fastighetsägaren.

Sophämtning ska vid behov ordnas vid parkeringsplatserna.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsens bedömning är att beslutet om naturreservatet Taxås den 12 december 1994 hänvisar till skötselplanen på ett sådant sätt att skötselplanen ges innehåll av inskränkningar i grundläggande rättigheter för markägare och rättighetsinnehavare och att skötselplanen därför är att betrakta som en del av beslutet om naturreservat enligt 7 kap. 6 § miljöbalken (MB).

Syftet med naturreservatet Taxås är enligt Länsstyrelsens beslut den 12 december 1994 i sammanfattning att bevara och utöka de ädla lövskogarna samt att bibehålla och utveckla den rika faunan och floran och odlingslandskapets natur- och kulturhistoriska värden. Allmänhetens möjligheter till friluftsliv ska också främjas.

Efter snart 30 år med samma skötselplan har stora förändringar skett i reservatets skogsmiljöer. Dels genom att planerade åtgärder i skötselplanen genomförts, dels genom naturliga processer där alm, ask och gran har dött. För att uppfylla syftet med området har Länsstyrelsen bedömt att naturreservatet behöver en ny skötselplan, utifrån de skäl som anges ovan. Länsstyrelsen anser därför att det föreligger synnerliga skäl för att upphäva gällande skötselplan och ersätta den med en ny.

Beslutet om ny skötselplan för naturreservatet (bilaga 2) innebär bättre förutsättningar att bedriva naturvårdande skötsel och därmed att bevara och utveckla områdets naturvärden. Förutsättningarna att bedriva och reglera friluftsliv i området förbättras genom ändringen av

föreskrifterna. Det innebär att reservatet bibehåller ett minst lika starkt skydd för biologisk mångfald, natur- och kulturmiljö samt friluftsentressen.

Förutsättningarna att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om bevarandemålen uppfylls, i enlighet med bifogad skötselplan.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Bestämmelser om skydd för naturen finns i 7 kap. miljöbalken (MB) och förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (FO).

Enligt 7 kap. 4 § MB får ett mark- eller vattenområde av Länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § MB ska i ett beslut om att bilda naturreservat anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet (inskränkning i pågående markanvändning). Enligt 7 kap. 5 § MB får Länsstyrelsen meddela beslut om ytterligare inskränkningar i ett naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat får Länsstyrelsen enligt 7 kap. 6 § MB förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att vissa för skyddet nödvändiga åtgärder utförs inom reservatet.

Enligt 7 kap. 7 § MB får länsstyrelsen helt eller delvis upphäva tidigare beslut om naturreservat med föreskrifter som har meddelats enligt 7 kap. 4-6 §§, om det finns synnerliga skäl.

Föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett naturreservat och om ordningen i övrigt inom området får meddelas av Länsstyrelsen enligt 7 kap. 30 § MB och 22 § förordningen om områdesskydd, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Länsstyrelsen ska enligt 3 § FO fastställa en skötselplan för reservatet. Planen anger de långsiktiga målen för skötseln av området och föreskriver vilka åtgärder som ska vidtas för att nå dessa mål.

Uppgifter om naturreservatet

Tabell 1. Administrativa data.

Naturreservatets namn	Taxås
NVR-id	2002360
Län	Kronoberg
Kommun	Älmhult
Natura 2000-område	SE0320014 Centrala Möckeln
Socken	Stenbrohult
Lägesbeskrivning	12 km norr om centrala Älmhult
Centrumkoordinater	X: 448796, Y: 6276710
Naturgeografisk region	SÖ Smålands skog-/sjörik slätt
Huvudsaklig objektkategori	Ä, Ädellövskog
IUCN-kategori	IV, Habitat/Artskyddsområde
Fastigheter och ägarkategori	Taxås 1:1 Privat Taxås 2:1 Privat Taxås 3:1 Privat
Servitut/rättigheter/ samfälligheter	Enskilda vägen G 128
Sakägare	Enligt bilaga 3
Areal	Totalareal: 117,6 hektar, varav 64,6 hektar land och 53 hektar vatten
Förvaltare	Länsstyrelsen i Kronobergs län

Beskrivning av området

Naturreservatet består av den västra delen av den gamla inägomarken tillhörande Taxås gård, tidigare Taxås by. Längst i norr finns gamla utmarker som sedan länge övergått till ädellövskog. Genom området löper ett grönstensstråk av hyperitdiabas som har stor påverkan på såväl topografi som flora. Många besökare lockas till utkiksplatsen Taxås klint, som ger överblick över området och erbjuder en vidsträckt utsikt över Möckeln.

Området tillhör länets mest artrika naturmiljöer. 88 arter är rödlistade varav 27 är hotade. Stora naturvärden är knutna till svampfloran i lövskogarna, till insektslivet i död ved och i blomrika miljöer samt till kärlväxterna i gräsmarkerna. Många grova lövträd med sällsynt lavflora finns också. Fågellivet är rikt, såväl på land som i vatten.

Grunden till artmångfalden är områdets stora variation när det kommer till naturmiljöer. Blandädellövskogen i norr på gammal stenbrytningsmark med lodytor, skrotsten och vattenfyllda hål kompletteras i den södra delen av reservatet av mer traditionell

ädellövskog med bok och ek som växer på gammal inägomark. Däremellan ligger den delen av odlingslandskapet som fortfarande hävdas genom bete på gamla åkrar, ängar och betesmarker. Slutligen bidrar Möckeln, dess öar och strandskogar till att artantalet blir högt.

Taxås har årligen många besökare och det finns två parkeringsplatser för allmänheten med information och bänkbord. Från parkeringsplatserna utgår två olika strövstigar som går i slingor genom landskapet i reservatet.

Kungörelse

Länsstyrelsen kungör detta beslut i vår författningssamling. Vi för också in kungörelse om beslutet i ortstidning i enlighet med 27 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. I detta fall för vi in kungörelsen i tidningen Smålandsposten. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen är införd i tidningen. Beslutet i sin helhet finns tillgängligt på Länsstyrelsen, Kungsgatan 8, Växjö och på Länsstyrelsens hemsida, www.lansstyrelsen.se/kronoberg.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Maria Arnholm med naturskyddshandläggare Love Eriksen som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Malin Almqvist, avdelningschef Maria Levin, enhetschef Maria Unell, naturvårdsförvaltare Emil Persson, kulturmiljöhandläggare Birgitta Warodell och länsjurist Saramaria Johansson medverkat.

Bilagor

1. Beslut om bildande av naturreservatet Taxås den 12 december 1994 med ärendenummer 231-4975-1989
2. Skötselplan
3. Sakägareförteckning och sändlista
4. Överklagandehänvisning